

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

Tampereen kaupunkiseudun Rakennesuunnitelma 2040+

Pohjamateriaali seutuhallituksen ja kuntajohtejen työpajaan 26.10.2022

Päivitämme vuonna 2014 hyväksytyn
Rakennesuunnitelman --
kriteereinä 2040-luku, metropolitaso, uusi seutustrategia.

Tavoitevaiheessa saadaan tuki valintojen tekemiseen
seudun kehityksen kannalta tärkeimmistä teemoissa ja
näiden yhteensovittamisessa.

Tavoitevaiheen jälkeen käynnistyy sijainteja tarkasteleva
kokoamisvaihe

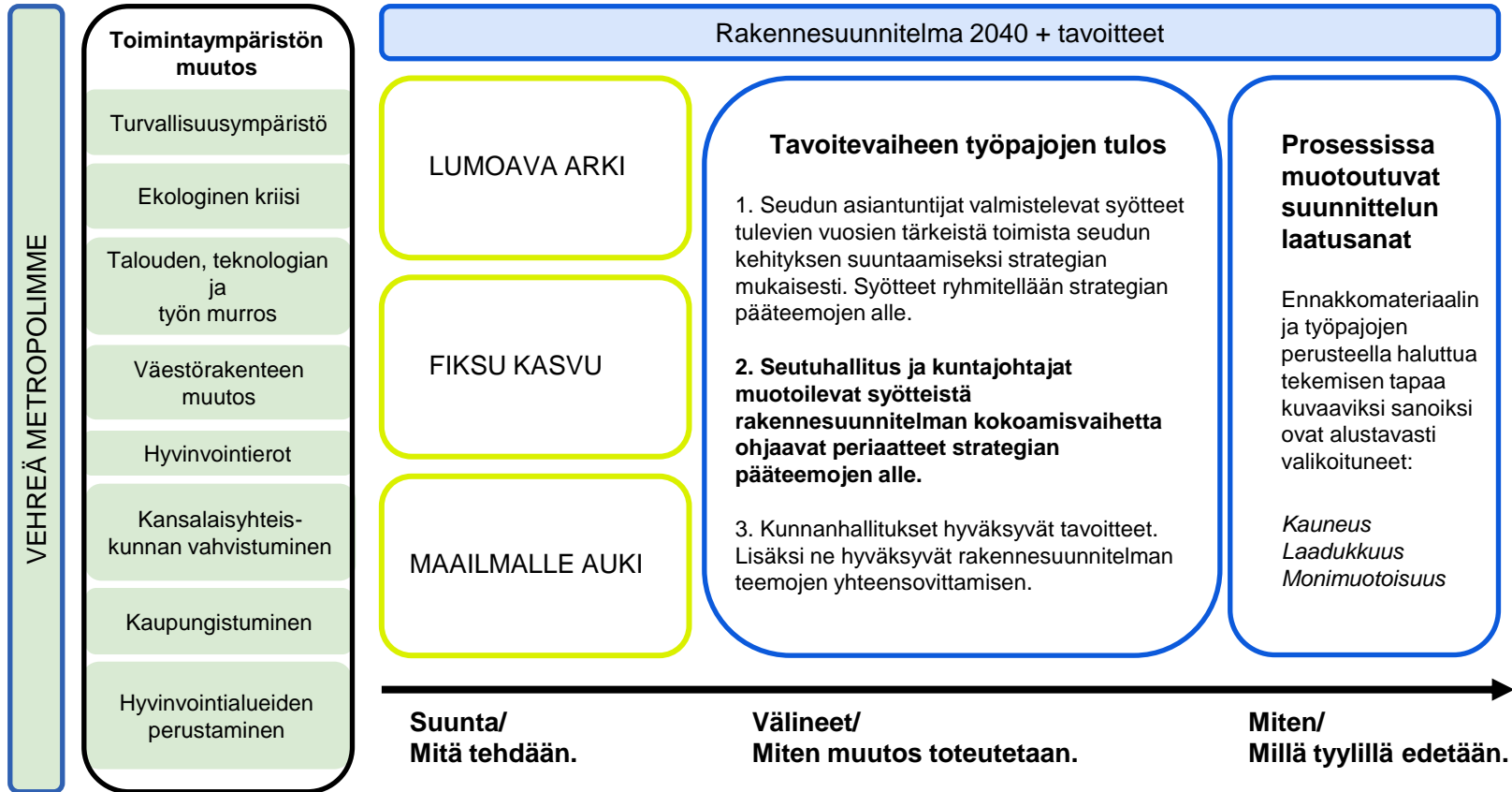
Rakennesuunnitelman päivitysprosessi

TAMPEREEN KAUPUNKISEUTU

OSALLISTUMINEN	VAIHE 0: LÄHETEKESKUSTELU	VAIHE 1: LÄHTÖAINEISTO JA PÄIVITYSTARVE	VAIHE 2: TAVOITTEET, PERIAATTEET JA PAINOTUKSET	VAIHE 3: KOKOAMINEN STRATEGISTEN PAINOTUSTEN ILMIASU	VAIHE 4: HYVÄKSYMINEN
TYÖPAJA KOKOUS	HELMI-HUHTIKUU 2022	MAALIS-KESÄKUU 2022	ELOKUU-MARRASKUU 2022	TAMMIKUU-HUHTIKUU 2023	TOUKO-SYYSKUU 2023
	Valmistelun lähtökohdat	Aloitusvaihe	Tavoitteet	Kokoamisvaihe	Rakennesuunnitelma 2040+
	- Valmisteluprosessi ja organisointi - Lähtötietojen tunnistaminen - Rasun ja MAL-sopimuksen tilannekuva ja suositukset - Toimintaympäristön analyysi - Käyttäjätarpeiden kartoitus/kysely	- Aloituskokous: Päivitystarpeen ja käsiteltävien teemojen tunnistaminen 5-6/22 - viedään prosessisuunnitelmaan - Työryhmäkohtaiset kysymykset päivitystarpeen määrittelyä varten - Osallisuusmalli	- Periaatteet ja painotukset - Toteutuksen ohjelmoinnin periaatteet - Suunnitelman temaattiset sisällöt - Esitystavan tarkentaminen - Osallisuusmallin toteutus	- Tavoitteiden toteaminen ja kokoamisvaiheen muotoilu - Temaattisten sisältöjen yhteensovittaminen kartalle sekä selostus - Vaikutusten arviointi ja asukasvuorovaikutus - Toteutuksen ohjelmointi ja vastuutus - Viimeistely	- Lausuntomenettely jäsenkuntiin ja sidosryhmiin - Hyväksymismenettely TKS ja kunnat
Työvaiheen tulos		Prosessisuunnitelma	Tavoiteraportti	Suunnitelman päivitys	
Valtuustot			SF 12/2022		
Kunnanhallitukset			10.1.2022		
Kjk ja seutuhallitus	25.3 ja 27.4	3.6 ja 6/22	3 26.10	KJK+SH X2	
Masto & LJ ja seututyöryhmät			Masto ja LJ, 8/22 20.9	Masto ja LJ	
Asukkaat ja sidosryhmät		8/22			

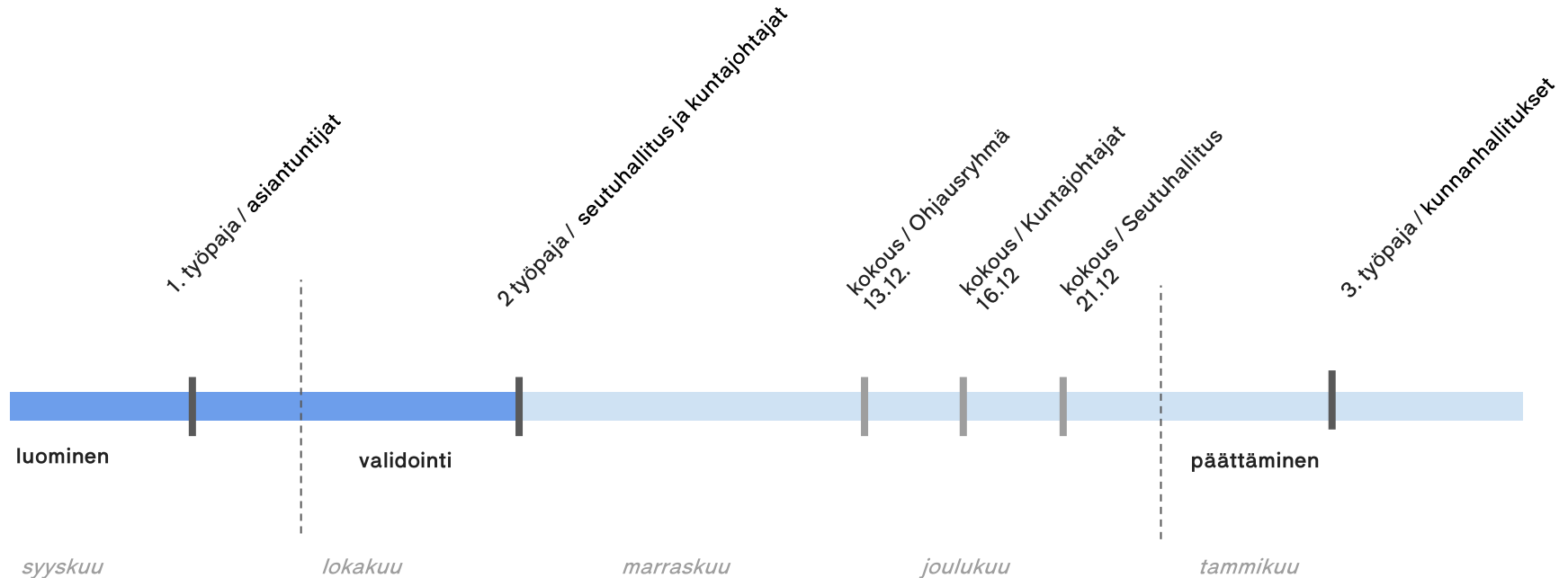
Miten seutustrategia ohjaa rakennesuunnitelmaa?

TAMPEREEN KAUPUNKISEUTU

Tavoitetyöpajojen kokonaisuus

Syksyn aikana muodostetaan tavoitteet ja periaatteet rakennesuunnitelman päivitykselle. Keväällä pidetään työpajat periaatteiden soveltamisesta karttatyöhön.

Odotukset tavoitevaiheen työpajoille

- 20.9.2022 Seudun **asiantuntijatyöryhmät**
Syötteet seudullisista kehittämistoimista toimintaympäristön ilmiöihin vastaamiseksi.
- **26.10.2022 Seutuhallitus ja kuntajohtajat**
Suunnittelua ohjaavat periaatteet ja painotukset.
Rakennesuunnitelman toteutuksen ohjelmointia suuntaavat periaatteet.
- 10.1.2023 **Kunnanhallitukset**
Hyväksyvät suunnitelman teemat ja toisiinsa sovitettavat sisällöt. Tavoiteltavan esitystavan ohjaus.

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

Asiantuntijoiden/seututyöryhmät syötteet

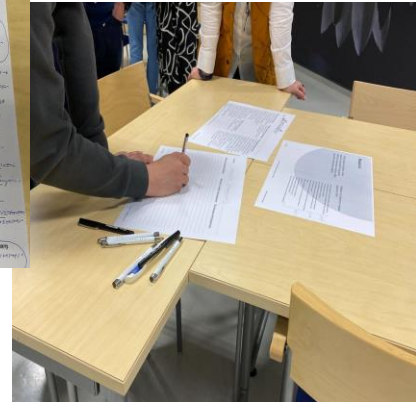
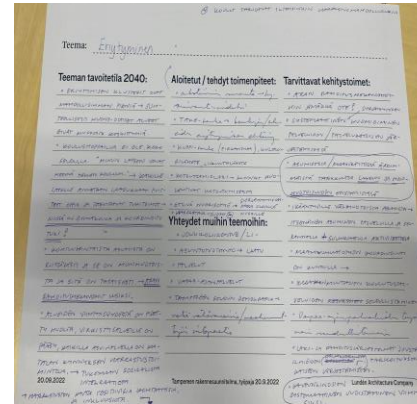

Työpaja 20.9

Työpajassa käsitellyt teemat

Kymmenen teemaa, kymmenen ryhmää, lukuisia suunnitteluideoita

1. Vetovoima, kasvu ja sen painopisteet
2. Keskustat ja tiivistyvä rakenne
3. Maaseutu
4. Palvelut
5. Elinkeinot
6. Viherrakenne, ekologia ja ympäristö
7. Eriytyminen
8. Vapaa-aika ja virkistys
9. Asuminen
10. Liikennejärjestelmä

Tulokset jäsenettiin **yhdyskuntarakenteen vyöhykkeisiin**, koska Rakennesuunnitelma koskee pääasiassa maankäyttöä, asumista ja liikennettä. Osa tuloksista otettiin talteen muuhun käyttöön.

Asiantuntijoiden syötteet seutustrategian tavoitteiden mukaan ryhmiteltynä, yhteenveto

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

	Keskustat ja tehokkaan joukkoliikenteen vyöhyke	Taajamat	Taajamien läheinen maaseutu
Lumoa-va arki	Profilointi, yökaupunginosat, kävelykaupunki, urbaani virkistys, kaupunkipuistot, asumisväljyys, täydennysrakentaminen, turvallinen kulku palveluihin ja luontoon, sopeutumisen rakentaminen	urbaani virkistys, lähiluonto, reitit, alakeskusten palvelut, täydennysrakentaminen, yhteisölliset tilat, pienviljelyn paikat, turvallinen kulku palveluihin ja luontoon, sopeutumisen rakentaminen	seudullinen siniviherrakenne, turvallinen kulku palveluihin, alkuperäinen luonto virkistyspaikkana, hajarakentamisen rajat, laadukas uudisrakentaminen
Fiksu kasvu	uusien elinkeinojen sijoittumistarpeet, luovat korttelit, skuutit yms (micromobility), energiainfra, elämystalous, kausiasuminen, logistiikka, ekologisen kestävyuden perusta, sopeutumisen rakentaminen	uusien elinkeinojen sijoittumistarpeet, sähköisen liikenteen tarpeet, kohtuuhintainen asuminen, segregaatio, kaupunginosauudistukset, monimuotoinen asuminen, sopeutumisen rakentaminen	suurteoll. tontit, omavaraisuus, liikkuvat palvelut, muuttuva matkailu, elämystalous, liityntäliikenne, luonnon monimuotoisuus, hajarakentamisen rajat, laadukas uudisrakentaminen
Maailmalle auki	kansallinen ja kv liikenne, muuttuva matkailu, monikieliset palvelut, kampukset, vehreys valttina,	turvallinen kulku palveluihin, liikenneinfra, kausiasuminen, vehreys valttina	muuttuva matkailu, kausiasuminen, alkuperäinen luonto valttina, hajarakentamisen rajat, turvallinen kulku palveluihin, liikenneinfra, vesireitit,

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

Seutuhallitus ja kuntajohtajat

Työpaja 26.10

Työpajan ohjelma

- 09.15 Avaus, seutujohtaja Päivi Nurminen
- 09.20 Johdatus päivän työhön, konsultti Riitta Nieminen
- 09.35 Ryhmätyö: rakennesuunnitelman periaatelauseet
- 10.20 Tauko
- 10.30 Ryhmätöiden esitykset
- keskustelu periaatelauseista ja lauseiden reflektointi
- 11.10 Seuraavat askeleet, seutusuunnittelupäällikkö Kaisu Kuusela
- 11.15 Päätös ja lounas 2. krs. Majakka

Työpajan tavoite

Asiantuntijoiden syötteistä tehdään suunnittelua ohjaavia periaatelauseita

Tänään kehitetään ensimmäisen pajan johtopäätökset rakennesuunnitelman tekoa ohjaaviksi periaatelauseiksi. Voidaan esimerkiksi linjata kehittäminen olemassaolevaan rakenteeseen tai linjata palveluverkon seudullisista periaatteista.

Periaatteet auttavat rakennesuunnitelman päivityksen kokoamisvaihetta keväällä 2023.

Työskentelyohjeita

- Periaatelauseiden tulee ohjata kaupunkiseudun kehittämistä toiminnallisena kokonaisuutena.
- Lauseiden tulee olla yksiselitteisiä ja suunnitteluvaiheessa valintoja helpottavia ja ohjaavia kiteytyksiä.
- Ryhmätöiden purun yhteydessä asiantuntijat refleктоivat lauseita ja varmistavat niiden käytännöllisyyden. Kriteereinään ovat seudullisuus, strategian mukaisuus ja toimintaympäristön muutokseen vastaaminen.
- Työpajan jälkeen konsultit muokkaavat lauseiden kokonaisuutta ja kieliasua mitä-missä-miten-muotoon. Tavoitteena harmoninen kokonaisuus, selkeys ja toiminnallisuus. Toisin sanoen seutuhallitus ja kuntajohtajat määrittävät nyt tavoitteen hengen, tarkempi sanoitus ja työpajan tulokset käsitellään vielä kjk:ssa ja sh:ssa loppuvuodesta ennen seuraavaa työvaihetta.

Vehreä metropolimme

Asiantuntijapajan syötteet maankäytön vyöhykkeittäin per strategian tavoitteet 1/3

	Keskustat ja tehokkaan joukkoliikenteen vyöhyke	Taajama	Taajaman läheinen maaseutu
Lumoava arki	Profilointi, yökaupunginosat, kävelykaupunki, urbaani virkistys, kaupunkipuistot, asumisväljyys, täydennysrakentaminen, turvallinen kulku palveluihin ja luontoon, sopeutumisen rakentaminen	urbaani virkistys, lähiluonto, reitit, alakeskusten palvelut, täydennysrakentaminen, yhteisölliset tilat, pienviljelyn paikat, turvallinen kulku palveluihin ja luontoon, sopeutumisen rakentaminen	seudullinen siniviherrakenne, turvallinen kulku palveluihin, alkuperäinen luonto virkistyspaikkana, hajarakentamisen rajat, laadukas uudisrakentaminen

Työpajassa tuotetaan suunnittelua ohjaavia periaatelauseita, jotka voivat olla muotoa esimerkiksi:

1. Parannetaan keskustojen vetovoimaa asumisen laatua lisäämällä.
2. Kehitetään seudullista siniviherrakennetta ja keskustojen urbaania virkistystä.
3. Painotetaan maaseudulla täydennysrakentamista luonnon säästämiseksi.

Vehreä metropolimme

Syötteet maankäytön vyöhykkeittäin per strategian tavoitteet 2/3

	Keskustat ja tehokkaan joukkoliikenteen vyöhyke	Taajama	Taajaman läheinen maaseutu
Fiksu kasvu	uusien elinkeinojen sijoittumistarpeet, luovat korttelit, micromobility, energiainfra, elämystalous, kausiasuminen, logistiikka, ekologisen kestävyysperusta, sopeutumisen rakentaminen	uusien elinkeinojen sijoittumistarpeet, sähköisen liikenteen tarpeet, kohtuuhintainen asuminen, segregatio, kaupunginosauudistukset, monimuotoinen asuminen, sopeutumisen rakentaminen	suurteoll. tontit, omavaraisuus, liikkuvat palvelut, muuttuva matkailu, elämystalous, liityntäliikenne, luonnon monimuotoisuus, hajarakentamisen rajat, laadukas uudisrakentaminen

Työpajassa tuotetaan suunnittelua ohjaavia periaatelauseita, jotka voivat olla muotoa esimerkiksi:

1. Parannetaan seudun elämystalouden edellytyksiä tukemalla virkistysalueiden saavutettavuutta.
2. Rakennetaan seudulle ilmastonmuutosta kestävää infraa.
3. Suojellaan luontoa maaseudun vetovoiman takaamiseksi.

Vehreä metropolimme

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

Syötteet maankäytön vyöhykkeittäin per strategian tavoitteet 3/3

	Keskustat ja tehokkaan joukkoliikenteen vyöhyke	Taajama	Taajaman läheinen maaseutu
Maailmalle auki	kansallinen ja kv liikenne, muuttuva matkailu, monikieliset palvelut, kampukset, vehreys valttina	turvallinen kulku palveluihin, liikenneinfra, kausiasuminen, vehreys valttina	muuttuva matkailu, kausiasuminen, alkuperäinen luonto valttina, hajarakentamisen rajat, turvallinen kulku palveluihin, liikenneinfra, vesireitit,

Työpajassa tuotetaan suunnittelua ohjaavia periaatelauseita, jotka voivat olla muotoa esimerkiksi:

1. Panostetaan siniviherrakenteeseen, keskustojen vehreyteen ja monimuotoiseen luontoon kansainvälisen vetovoiman luomiseksi.
2. Kehitetään kampusten vetovoimaa kv. tasolle.

Ehdotus eri vyöhykkeitä yhdistäviksi teemoiksi

Näillä teemoilla tuetaan rakennesuunnitelman karttatyötä ja toimenpiteiden suunnittelua.

Kauneus: Keskustojen kauneus vetovoimana, luonnonkauneus koko seudulla. Arkkitehtuuri.

Laadukkuus: Mikä tehdään, tehdään hyvin. Varaudutaan ilmaston ja talouden muutoksiin.

Monimuotoisuus: Keskustojen, taajamien ja maaseudun monimuotoinen luonto, monikielinen väestö, elämäntapojen kirjo.

Määrää on jo, laatua voisi lisätä. Lumoavuus, fiksuus ja kansainvälisyys vaativat juuri laatua.

Jos pitää valita yksi laatusana (sic), se on laadukas.

TAMPEREEN
KAUPUNKISEUTU

Kiitos!
